

Victor: Zijn besluit staat vast; hij weet wat hij moet doen.

De gouverneur (tegen Max.): Ga nou in dienst en neem het plaatje aan als teken van je inlijving.

Maximilianus: Ik neem dat teken niet aan; ik bezit al het teken van Christus, mijn God.

De gouverneur: Zo meteen stuur ik je naar je Christus.

Maximilianus: Doet u dat alstublieft; dat is juist mijn glorie!

De gouverneur (tegen de beambten): Geeft hem het merkteken en het loden plaatje.

Maximilianus (terwijl hij zich verzet): Ik neem het merkteken van deze wereld niet aan en als u het mij toch omhangt, breek ik het stuk, omdat het volkomen waardeloos is. Ik ben een christen. Ik mag dat loden plaatje niet om mijn hals dragen, sinds ik het heilsteken draag van mijn Heer Jezus Christus, de Zoon van de levende God, die u niet kent. Hij heeft geleden om ons te redden, Hem heeft God overgeleverd voor onze zonden. Hem dienen wij, wij allen die christenen zijn, Hem volgen wij als de leidman van ons leven, de bewaker van ons behoud.

De gouverneur: Neem dienst en doe het insigne om; anders kom je ellendig aan je eind.

Maximilianus: Het is voor mij niet het einde. Mijn naam staat al ingeschreven bij mijn Heer. Ik kan niet dienen.

De gouverneur: Denk toch aan je jeugd en ga in dienst; dat is toch fijn voor een jonge man.

Maximilianus: Ik ben in dienst van mijn Heer. Ik

kan geen soldaat zijn in deze wereld; zoals ik al gezegd heb: ik ben een christen.

De gouverneur: In de garderegimenten van onze heersers Diocletianus, Maximianus, Constantius en Maximus (= Galerius) zijn toch ook christen-soldaten en zij doen normaal dienst.

Maximilianus: Dat is hun zaak. Maar ik ben een christen en ik kan geen kwaad doen.

De gouverneur: Wat doen die lieden die in militaire dienst zijn dan voor kwaad?

Maximilianus: U weet heel goed wat zij doen.

De gouverneur: Neem dienst; als je dienstweigeraar blijft, zal het je slecht vergaan.

Maximilianus: Ik zal niet sterven; en als ik deze wereld verlaat dan leeft mijn ziel met Christus mijn Heer.

De gouverneur: Schrap zijn naam.

Toen dit gebeurd was, zei de gouverneur: Omdat je zonder respect te tonen dienst hebt geweigerd, zul je de straf krijgen die daarvoor staat. Dat zal een voorbeeld voor anderen zijn. Daarop las hij officieel het vonnis voor: Maximilianus heeft, zonder respect te tonen, geweigerd de militaire eed af te leggen. Hij wordt veroordeeld tot de dood door het zwaard.

Maximilianus: God zij dank!

Hij was voor de wereld 21 jaar, 3 maanden en 18 dagen oud. Op weg naar de plaats van terechtstelling zei Maximilianus: Lieve broeders, haast je uit alle macht en vol verlangen om de Heer te mogen zien, opdat Hij ook jullie deze kroon geeft. Met een blij gezicht richtte hij zich daarop tot zijn vader en zei: Geef de beul hier mijn nieuwe uniform, die u voor me had laten maken. De beloning ervoor zal honderd maal mooier zijn wanneer ik u in de hemel zal ontvangen. Dan zullen wij samen ons met de Heer verheugen.

Kort daarop onderging hij het martelaarschap."

Offeren

Ook uit dit verslag, ontleend aan het boekje van dr. Aalders, blijkt terloops dat er christenen waren die in het Romeinse leger dienden, beroepsmilitairen. In gewetensconflict raken deze pas goed wanneer omstreeks het jaar 300 er een keizerlijke order komt dat alle soldaten (ook de christenen dus) moeten offeren. Dat weigert in 302 de oudgediende Julius, die er 27 dienstjaren op heeft zitten, (waarin hij zeven veldtochten meemaakte). Dit gaat te ver en hij sterft als martelaar. Nadien worden in het leger nog vele christenen geëxecuteerd, maar het principiële punt is anders komen te liggen en dat kan een verklaring zijn waarom de Kerk door de knieën gaat in het jaar 314 op de synode van Arles in Zuid-Frankrijk.

Een jaar eerder (in 313) heeft Keizer Constantijn samen met zijn mede-keizer Licinius het edict van Milaan uitgevaardigd waarbij aan de christenen godsdienstvrijheid wordt toegekend. Dit is aanleiding voor de synode om het militaire vraagstuk opnieuw te bezien. Beslissend is niet meer de geweldsproblematiek, maar de opheffing van verplichte deelname aan heidense ceremoniën. Nu dat laatste is opgeheven valt de synode meteen in het andere uiterste. Bepaald wordt: